

# Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N<sup>o</sup> 8.

Lørdagen den 19de Februar 1859.

3<sup>die</sup> Aarg.

## Indhold.

Arbejdshestens Røgt og Pleie. — En agrifkulturfemist Reise. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

### Arbejdshestens Røgt og Pleie.

(Slutning fra No. 6.)

Bed tilfældigt at fremstille den Fodringsmaade, som benyttes paa Udgiverens Gaard, bemærkes det udtrykkeligen, at den ikke fremstilles som Nonsterfodring, men som den Slags Fodring, Gaarden for Stebliffet bedst kan afgive.

Paa vanbrugte Gaarde (hvor tuede Mosvolde gjerne indtager største Delen af Arealen) maa al gammel Eng oprives, luftes og gjødsles førend Jorden igjen kan lægges ned til Græsland. I Mellemtiden bærer god Jordbund Korn og Rodfrugter, og først det fjerde Aar efter den første Upløsing har man nyt Slaattelend med godt, kraftigt Græs. Skal man saa gaa Jorden rundt i 8 Aar, saa falder altsaa den første Stændedel ny Eng i det fjerde Aar og først det syvende Aar 4 Dele ny Eng eller den halve Gaard. Midlertidigt skal der holdes Fæ, uagtet man faar daarligt Hø af de gamle Volde og lidet Hø i Forhold til Behovet af de ny tillagte Volde. Samtidigt fordrer Gaarden stor Hestkraft i de første Aar, for at de af forrige Ciere forsømte Arbejder kunne tages igjen. Naar nu Gaardbrugeren ikke har Penge til at kjøbe Ekstrahø af Naboerne for, eller Hø ikke er at faa kjøbt, saa maa det nødvendigvis komme til at storte Høfoder i disse Aar.

Paa hvilken Del af Besætningen, Heste eller Fæ, skal da Høet storte.

Bed et Besøg for nogle Aar siden hos Danstøeren Valentiner paa Gedesdal paa Sjælland viste denne Mand mig det Udbytte, hans Kostald i en Række af Aar havde givet. Vinterfugeren havde i disse Aar været Halm, nyt Hø og Kjerne (gropet eller malet Korn). Udbyttet under Vinterfodringen, sagde han, er Melk netop til den Værdi af Kjerne, Kvæget faar. For Halm og Hø faar jeg Gjødselen og intet mere. Han havde altsaa ingen Gewinnst af Kreaturerne under Vinterfodringen; thi Kornet kunde indbragt de samme Penge ved direkte Salg. Egen Erfaring har vist mig, at Koven meiser jævni og godt

af det bare Hø og at godt Hø paa denne Maade udbringes i 2 Spd. pr. Skippund, samt Gjødselen, hvilken Pris man ikke kan paaregne som stadig ved Salg af Hø. Alt Hø, som spares kan, bør derfor gaa til Koen. Men for Hestene kommer det da til at storte paa Hø. I Stedet bruges gjerne hos os Havre og Haffelse; ja under haard, daglig Drift er det, som ovenfor af flere Forfattere sagt, nødvendigt at give noget Korn selv ved Siden af ren Høfodring. Foruden at den blandede Fodring for Hesten er billigere end udelukkende Hø, maa den ogsaa under vore Forholde være hensigtsmæssigere om Vinteren. Vinterdagen er kort og vi kunne ikke give Arbejdsdyrene saa lang Hviletid til Duger og Middag som de behøve for at mætte sig paa Hø, ellers bliver altfor lidet udrettet i Skov og Mark med Folk og Dyr. Nogle Potter blod Havre kan derimod fortæres paa en Halvtime og den affortede Legemshvile faar Hesten igjen ved at kvælde tidligere end om Sommeren. Hvad enten det nu er Landmandens overdrevne Arbejdighed for alt hvad heder Korn som gjør, at Hø foretrakkes for Havre, eller det er Tjenernes Lædighed, som finder det mageligere ved Hjemkomsten med Dyrene at dytte i en Høpluk for dem end at skjære Haffelse, bløde Havre og fordele Blandingsfodret i bestemte Rantioner, saa ved enhver Landmand, at det gaar uendelig traat med at faa Blandingsfodring indført i Stalden. Der er altid Indvendinger ved Haanden af Staldkarlen mod „alt naa saa tidlig paa Høsten at dra Havre fra Stabure“ og ud paa Vinteren heder det igjen, „at til at bli iti op af bare Gampa maatte nok Havren være vel god, for til Vaaraanna blei de nok Sporlag i Bygda efter Saakorn.“ Følgende Vinterfodring benyttes hos Udgiveren, og nedenslaende Foderliste er oplaaet i Stalden, for at de øvrige Tjenere ikke skulle gaa Staldkarlen i Beien med deres „Hjælpsomhed“ under eller mellem Fodertidene.

Morgen kl. 4 Hø,

— = 6 2 Potter Havre og Haffelse.

Middag = 12 3 Potter Havre og Haffelse, Langhalm.

Eftersvalg = 5 En Høpluk.

Aften = 6 2 Potter Havre og Haffelse.

— = 9 Langhalm.

Havren udblødes. Hos mig lægges i Lønde om Gungen i et Hjorne af Dampkøkken, hvort

den dampes samtidigt med Kofodret og senere affjæles. Udblødningen sker alene af den Grund ved Damp at jeg saaledes er sikrere paa at Arbeidet bliver gjort, hvormod en Forfømmelse let kan indtræffe, naar Havren særskilt skal udblødes 24 Timer i koldt Vand. Haffelsen fugtes ved Havrens Jblanding. Langhalmene er efter Vaarsæd og af den fineste og bedste Halm som høves.

Regnes en middelfor Hest at fortære i Dognet 30 Pund Hø, saa koster denne  $22\frac{1}{2}$   $\text{f}$  pr. Dogn eller 5 Spd. 75  $\text{f}$  pr. Maaned efter 2 Spd. pr. Spd., og denne Høværdi maa være rigtig, hvor Høet i Form af Mælk giver 2 Spd.

Regnes 1 Pot for Havre lig 2 Pd. Hø, saa er 7 Potter Havre lig 14 Pd. Hø; af rent Hø 10 Pd., Haffelse og Langhalm saameget Høsten vil fortære, kan regnes for de resterende 6 Pd. — alt tilsammen 30 Pd.

Havre 7 Potter efter Høværdi koster  $10\frac{1}{2}$   $\text{f}$  Hø 10 Pd.  $7\frac{1}{2}$  =  
Halm og Haffelse 12 Pd. lig 6 Pd Hø.  $4\frac{1}{2}$  =

$22\frac{1}{2}$   $\text{f}$

altsaa ligeledes 5 Spd. 75  $\text{f}$  pr. Maaned.

Efter Beregningen bliver saaledes begge Fodringsmaader lige dyre, men hvis de noget stive Priser, 9 Ort for Havretønden og 1 Spd. for Halmstippundet, nedsettes tilsammen med et Par Mark (thi mange Landmænd vurderer jo Halmene ikke høiere end som Strohhalm), saa bliver Blandingsfodringen omtrent en halv Spd. billigere om

Maanedene end Hofodringen, — og hvad der er det vigtigste: for hver Sest indspares 20 Pde Sø til Kostalden.

## En agrifulturkemist Reise.

(Af Dr. A. Støckhardt.)

(Fortsættelse fra No. 7.)

Næsten alle Mark- og Engstykker ere indfredede i England med Hæfter, som ikke sjelden ere 20—30 Fod brede og optage 15—20 pCt. af det hele Areal; ofte findes ogsaa store Træer midt i Markerne, der kaste deres Skygge vidt omkring. Man anser disse Indfredninger for yderst nyttige, dog bryder ogsaa den Overbevisning sin Bane, at de foruden de Hindringer, som de volde i Markarbeidet og for Vegetationen, unddrage Kulturen en meget betydelig Glæde, der kunde nyttes langt høiere, og man har derfor allerede i Skotland indskrænket og forlyndet dem meget. I et eneste Grevskab, Norfolk, indtage disse Hæfter endnu et Fladerum af mere end 30,000 Td. Land.

Efterstaaende statistiske Noticer turde sluttelig give om og kun meget overfladiske Tilholdspunkter for en Sammenligning mellem nogle almindelige Forhold i det sachsise, engelske og belgiske Landvæsen.

Paa 100 Indbyggere komme.	i England.	i Sachsen.	i Belgien.
Samlet Areal . . .	204 Td. Pd.	140 Td. Pd.	122 Td. Pd.
Produktivt Land . .	130 —	87 —	75 —
Ploieland . . . . .	57 —	71 —	58 —
Eng og Overdrev	73 —	16 —	17 —
Skov . . . . .		$43\frac{1}{2}$ —	20 —

Heraf ser man, at den antagne Mening, at England er overbefolket og aldeles ikke kan bestaa uden vedvarende betydelig Korntilførsel, er aldeles fejlagtig, en Mening, som sandsynligvis er opstaaet paa Grund af den stærke Befolkning i nogle af Landets Byer og Manufakturdistrikter. Vil man tale om Overbefolkning, saa er Sachsen ulige mere overbefolket end England, thi det maa paa 87 Td. Pd. kultiveret Land underholde lige saa mange Mennesker, som England paa 130 Td. Pd.! Og trods dette gunstige Forhold udgjorde Korn og Melindførselen til Storbritannien med et Gjennemsnitstal for de sidste 5 Aar rigeligt 15 Mill. Td. aarligt, altsaa omtrent  $\frac{1}{2}$  Td. eller i Pengeværd mindst 4 Rbd. pr. Hoved, medens den for Sachsen fornødne Kornindførsel kan anslaaes til neppe  $\frac{1}{4}$  Td. pr. Hoved. For at dække denne Mangel, maatte England paa hver Td. Pd. af dens Ploieland producere rigeligt 1 Td. Korn mere, hvormod Sachsen ikke behøvede at tilvebringe fuldt  $\frac{3}{4}$  Td. mere pr. Td. Pd. Eskyder den landøkonomiske Intelligens frem, som den har begyndt, saa vil den Tid ikke være fjern, da

begge disse Lande kunde undvære Korntilførsel, og vistnok i Sachsen tidligere end i England.

Spørgsmaalet om de nødvendige Subsistensmidlers tilkommende Stilling viser sig ifølge det Meddelte yderst gunstigt for Storbritannien, og man kan ikke anse den af den bekjendte Statistiker Porter for nylig udtalte Paastand for overdreven, nemlig at England kunde producere mere end det dobbelte af Landvæsen-Produkter, naar Jorden blev dyrket overalt, som i Northumberland eller Lincoln. De nuværende dybeste Landmænd kunde vel endnu opleve, at deres Kornudførsel til England, hvori desuden Amerika og Australien, som Konkurrenter, allerede tage en ikke foragtelig Del, fuldkommen ophører. Afseet fra den Mæresproduktion, der ved en intensivere Drift af det alt dyrkede Land kan forventes, og afseet fra de langt større Eng- og Overdrevsstrækninger, saa har Storbritannien vist endnu over 10 Mill. Td. Pd. Hedeland, der kan opdyrkes og forvandles til god produktiv Jord. I Sachsen har Landmændenes Driftighed i denne Henseende allerede naaet et langt høiere Standpunkt, der maa være En-

hver paafaldende, som sammenligner Londons med Dresdens eller Leipzigs Omgivelser.

Middelafgrøderne af Korn og Straa turde i England neppe være synderlig højere, end i Sachsen; man angiver dem tilnærmelsesvis til

9—10 Tdr. Hvede,

12—13 Tdr. Byg,

13½—15 Tdr. Havre og

500—600 Ctr. Turnips

pr. Td. Land; jeg er dog tilbøjelig til at antage, at disse Tal, som i Middeltal betragtede, endnu ere for høje. At disse Tal ikke i fjerneste Maade angive Maximum af Udbyttet, som ved god Kultur og rigelig Gjødning kan stige til det Dobbelte og derover, behøver neppe at nævnes. Sachsiske Landmænd have jo ogsaa allerede vundet 15 Tdr. Hvede, 18 Tdr. Byg, 27 Tdr. Havre, 16½ Td. Raps og 700 Ctr. Runkelroer af 1 Tonde Land.

De forskellige Sædarters Værdiforhold til hverandre blev af en skotsk Farmer med intensiv Avlsdrift (A) og af en engelsk Farmer (B) angivet som følger.

Høsten paa 1 Td. Land er værd:

	A.	B.
befaaet med Hvede . . .	125 Rbd.	74 Rbd.
— Byg . . .	106 —	56 —
— Havre . . .	93 —	43 —
— Turnips . . .	64 —	40 —
— Kløver . . .	53 —	32 —

Priserne for Korn og andre Næringsmidler ere siden Bestyttelsesoldens Ophævelse faldne betydeligt i England, saa at Forskiellen i Sammenligning med de sachsiske ikke mere er saa stor, som tidligere, som følgende Angivelser vise:

3 August 1851 kostede

i London:

i Dresden:

1 Td. Hvede 8 R. 3 Mk. 13 ß.	7 R. 2 Mk. 12 ß
1 — Rug 6 — — 4 —	5 — 3 — —
1 — Byg 5 — — — 4 —	4 — 5 — 3 —
1 — Havre 4 — 3 — 11 —	3 — 5 — —
1 — Erter 6 — 1 — 6 —	7 — — — 11 —
1 Pd. Smør 3 Mk. a 3 Mk. 8 ß	i London og
1 Mk. 7 ß a 1 Mk. 9 ß	i Dresden.

Arbejdslønnen afværler temmelig betydeligt i de forskellige Egne; den synker sjelden under 4 Mk. pr. Dag, men stiger i Manufakturegnene ikke sjelden til 5 Mk. 4 ß og 6 Mk. 10 ß.

### 5. Engelsk Kvægavl.

At den engelske Kvægavl staar uovertruffet og som et Monster for Kontinentets Landmænd, det er forlængst almindelig anerkjendt. Den store Dvervægt, som den engelske Landmand her har vidst at skaffe sig, har han især den Omhu at takke for, hvormed han vaager over og leder sine Husdyrs Forplantning, idet han aldrig overlader Parringen til Tilfældet, men lader den foregaa efter faste, ved Erfaring prøvede Grundsætninger, der naturligtvis afvige efter den Anvendelse, man agter at gjøre af Opdrættet. Den engelske Landmand er heri paa det Vene med sig selv om, hvad han vil; han opstiller sig et Hæfte, et Ko-, et Svine-Ideal, som han stræber at realisere ved

Krydsning eller ved Pleie, naar Dyrene i en Stamme alt have naaet en almindelig Fuldkommenhed, og han styrer mod dette sit Maal med en Udholdenhed, ja man kan sige, Haardnakthed og med en Opoffrelse af Meie og Penge, der danner en mægtig Modsetning til den i Tyskland, maaste udenfor Faareavlens Gebet, endnu herskende Plan- og Sorgløshed og Smaalighed. Den tydske Landmand holder ganske vist en Pris af 2000 Rbd. for et fortrinligt Tillægsdyr for en urimelig Pris, den engelske Landmand betaler den med Fornøielse, naar han finder det passende til sin Kvægstamme, ogsaa om han skulde laane Pengene dertil. Men det Monsterdyr, som den engelske Landmand opstiller for sit Opdræt, er ikke et Universalideal for vedkommende Dyreart; han gjør andre Fordringer til en Arbejdshest, end til en Vognhest, og atter andre til en Ridehest, og han har for hver af disse Klasser specielle, til Anvendelsen svarende Opdrætningsprinciper.

„Sørg for Kraftigt og rigeligt Foder!“ Det er den anden Betingelse, som den engelske Landmand anser for nødvendig til kraftige og fuldkomne Dyrestammers Udvikling. Gives et Dyr ikke i dets Ungdom Midlerne til dets Væxt i en fornøden Mængde og i en passende let fordeelig Form og Forbindelse, hvad er da naturligare, end at Dyrelegemets hele Udvikling bliver svag og ufuldkommen, og at de enkelte Legemsdele, selv senere paa rigeligt Foder, ikke mere kunne udvikle sig til den Fuldkommenhed og Fyldelse som kunde være naaet ved en bedre rationel Behandling. Ethvert Dyr behøver en bestemt Mængde Foder til sit Livs- og sin Legemsværts blotte Ophold; kun Overflødet over dette Quantum tjener til Frembringelse af Kraft, af Kød, af Mælk, af Uld o. s. v.; kun af dette Overflød kan Landmanden vente Udbytte, og dette vil blive desto rigeligere, jo mere Fodermængden nærmer sig den Grændse, inden hvilken Dyrene overhovedet formaa at fortære deres Foder. Denne saa simple og indlysende Grundsetning i Kvægforing, mod hvilken de fleste tyske Landmænd endnu støde an, er saa almindelig anerkjendt i England og følges i Praxis saa stadigt, at det vilde anses for et Tegns paa meget ringe landøkonomisk Indsigt, naar en Landmand vilde holde mere Kvæg, end han kan holde i rigelig Fodringsstand. Blandt de Hundreder af Kvægghorder, som jeg tildele fra Jernbanen af saa i England, Wales og Skotland, fandtes der vel mange, som ingenlunde svarede til de Kabinetsstykker og Idealer, som forekomme paa Udstillingerne og i de talrige Afbildninger i landøkonomiske Journaler, men slet næret Kvæg, paa hvilket man kan se, at det kun bliver halvt eller tredjedel mæt, ved jeg neppe nogetsteds at have seet.

Kunne de engelske Landmænd tjene som efterlignelsesværdige Mønstre for de tyske med Hensyn til Kreaturerens Opdræt og Fødding, saa er dette ikke Tilfældet med deres Kogt og Pleie; i denne Henseende kunne de gaa i Skole hos os. Om Bestyttelse mod Vinterkulde, Vind, Regn og Sne, som man i Tyskland skaffer Kvæget ved dækkede

og luffede Stalde, ved man i et engeftt Aolsbrug Lidet eller Intet. Jaarene blive uden Undtagelse Dag og Nat, Sommer og Vinter i indhegnede Græs- og Markkoble. Om Vinteren anviser man dem især Turnipsmarkerne til Dyholdssted, idet man lader dem fortære Roerne paa Marken, efterat de ere optagne af Jorden, hvorved Marken tillige gjødes paa den naturligste og billigste Maade. Ligeledes holdes Kvæget ude Dag og Nat ikke alene i den varmere Aarstid, men ogsaa om Vinteren maa det paa de fleste Steder ligge ude i aabne Følde, Gaarde eller Haver. Doist besytter man dem en Smule fra oven med et Lag mod Sne og Regn. Lad Vintertemperaturen i England være noget høiere end hos os og Sneen ikke ligge saa længe, saa meget er dog klart, at Dyrene ikke kunne have det saa godt i en dog undertiden — 8—10 Grader kold Vinterluft og paa et Lede af vaad Stroelse eller af Snavs og Dynd, som i en varm Stald. Heller ikke behøves det at bevise, at en omhyggelig Samling af Gjødning ikke kan forenes med denne Behandling, og at en stor Del Foder spildes, nemlig den Del, som forbruges af Dyrorganismen, til at erstatte den manglende ydre Varme.

Englands rationelle Landmænd føle ogsaa denne Mangel dybt nok og drage tappert i Død og Skrift tilfælt imod den og mod de egenfærdige Besiddere, der ikke ville bygge deres Forpagtere Stalde, fordi det vilde koste Penge; det vil vel heller ikke være længe, førend denne Forbedring er almindelig udbredt, thi Mænd, som Greven af Leicester, Hertugen af Richmond, Hertugen af Wellington, Sir Robert Peel, Greven af Ducie og flere Andre, der heri gik foran med et smukt Exempel, høre endnu, lige overfor Mængden af Gaardejerne, til Undtagelserne. Hvor den intelligente Drift, „high farming,“ har faaet Indpas, der mangle heller ikke hensigtsmæssige Stalde. Med særdeles Omhu holdes ogsaa paa en virksom Ventilation, da man vistnok med Rette anser den Luft for en nødvendig Betingelse for Kvægets Sundhed.

En anden Indretning, som forlængst har faaet fast Fod i Tyskland og fundet vid Udbredelse, begynder nu ogsaa at vække Opmærksomhed i England, det er Staldfødring. Siden Mr. Huxtable paa sin Gaard har praktisk bevist, at der ved Staldfødring udrettes langt mere med en given Fodermængde, end ved Græsning, at der vinderes langt mere Gjødning i første Tilfælde end i sidste, og at det engelske Kvæg ret godt taaler den rolige Levemaade paa Stalden, uden at komme, siden den Tid er dette Spørgsmaal ivrigt blevet diskutert, og de indsigtsfulde Landmænds Svar herpaa kunde ikke være tvivlsomt; det er blevet og maatte blive ligesom i Tyskland.

Af de Kvægracer, jeg saa, blev det anseelige Devon- og Herefordkvæg i det sydlige England paa Grund af sin fuldkomne Bygning og Anlæg til Fedme og det lille, men meget fint byggede Alderney-Kvæg i Egenkab af Melleskvæg, udpegede som de fortrinligste. Det smukkeste Exemplar

af denne Race saa jeg paa Prinsens Farm i Døsbornhouse paa Den Wight, en smukt, temmelig svær Ko med lille Hoved, fine Horn og Ben og stærkt udpræget Mellespeil. Denne Ko var aldeles rødbrun og kun paa Panden fandtes et hvødt Aftegn i Form af et romerst V; dette Aftegn gjaldt for de normanniske Ders Beboere som et Tegn paa, at dette ualmindelig smukke og fuldkomne Dyr var bestemt for Dronning Viktoria, og de bragte hende det derfor til Foræring. I det nordlige England og i Skotland har i den senere Tid forskellige Arier af korthornet Durham-Kvæg fundet betydelig Udbredelse, især til Fedning, medens den mindre skotske Ayrshire-Race i Melkerighed har fortrinet.

Den engelske Kvægopdrætter ser meget mere paa Anlæg til Fedme, end paa Melkerigdom, og med Hensyn til Fedningen gaar hans Bestræbelse igjen specielt ud paa ikke alene at frembringe Kjød, men ogsaa producere saa godt Kjød, som umuligt, da der i England faaes langt høiere Priser derfor, end for almindeligt Kjød. Af denne Grund gjør den engelske Landmand sig saa megen Umage for, ved Opdrættet at udvikle saadanne Legemsdele, som udmærke sig ved fint, fast og smaaatrevlet Kjød fremfor de Dele, der levere grovt Kjød. Fin Benbygning, et fint, lille Hoved, tynde, korte Ben og tynd Hals, lige, jævn og fuld Ryg og Kryds, bredt Bryst, fulde og kraftige Bove og Laar, det er omtrent Hovedfordringerne, som man stiller til et Stykke Fedekvæg. Hvilket Bøgt man i denne Henseende lægger paa fuldkomne Tillæggsdyr, og hvilke Summer man betaler for at erholde saadanne, kunne efterstaaende Resultater vise, som den nylig afdøde, berømte Kvægopdrætter Thomas Bates opnaaede.

Bates lagde Grunden til sin berømte Kvæg-hjord i Aaret 1810, da han paa en Auktion saa en 2aarig Ko af Korthornracen, som syntes ham saa fuldkommen, at han gav i Kommission at skaffe sig den for enhver Pris. Han fik den for 1450 Rbe.! Koen var Navnet „Hertuginde,“ og han grundede derpaa Hertugindestammen (Duchess), som nu ansees for en af de fuldkomneste i England. Fra den stammer Tyren „Hertug af Northumberland,“ som man købte Bates henvendte 11000 Rbd. for, uden at han vilde sælge den; fra den stamme fremdeles de Kjør og Tyre, ved hvilke Bates paa de forskjellige Udstillinger vandt Triumf paa Triumf og Præmie paa Præmie. Foruden denne Stamme opdrættede Bates med ligesaa god Virkning ogsaa andre Varieteter af Korthornracen (Oxford, Waterloo, Cambridge eller Red-Rose, Wild Eyes og Foggathorpe), og disse bleve ansete for saa fortrinlige, at man villigt betalte indtil 1200 Rbd. for 2 Maaneders Kalve og 800 indtil 2400 Rbd. i Lede for en Tyr.

Bed den efter Cierens Død i 1850 foranstaltede Auktion over den tilbageblevne Kvægbesætning, som var dannet af de omtalte 6 Familier af Korthornracen, betales:

22 Kjør med 10,856 Rbd.  
15 Tyre — 12,219

16 Kvier — 11,397 Rbd.

15 Kalve — 8,056 —

idet hele 68 Stkr. med 42,528 Rbd.

Den dyreste Ko kostede 1960 Rbd., den dyreste Tyr 2000 Rbd.

Foreløbig skal her næves endnu et Træk af den ogsaa som Landmand bekendte Th. Bates's Liv, at han, bevæget af flere Fænomener ved hans Markers Behandling og Gjødning, som han ikke kunde forklare sig, forpagtede sin Eiendom ud og tog for nogle Aar siden til Edinburgh, for ved det derværende Universitet at studere Kemi, hvis Bigtighed for Landvæsnet han allerede gennem 30 Aar havde erkjendt.

Det Foder, man giver Kvæget, naar det ikke er paa Græs, bestaar fornemmelig i Ho og Turntips, med Tilfætning af Dliekager eller Mel af Bonner, Urter, Havre, Byg, o. s. v. Af et Kraftfoder, som Byg, gjøres især i de intelligent og intensivt drevne Avlsbrug en langt mere omfattende Anvendelse end hos os, hvor det uskadelige og kraftløse Straa skal gjøre Undere, og „Vinterfodring“ ofte ikke betyder synderlig andet end: „Billig Maade at bevare Kvæget med Rød og Reppe fra at sulke ihjel.“ Den ofte nævnte Bates anvendte især meget Hørfro, fegt med Vand, til Fodring og var, den langt høiere Pris uagtet, mere tilfreds dermed, end med Dliekager, som han tidligere havde benyttet.

Tilfætning af Kogsalt anser man almindeligt som et fortræffeligt Middel til at holde Dyrene friske og sunde, endssjont man ikke tilskriver det en direkte nærende eller fedende Kraft. Foderets Tilberedning afviger ikke væsentligt fra de hos os brugelige Metoder; den hele Hemmelighed i de engelske Fodringsmetoder bestaar i at give Kvæget Lyst til at æde, og dette sker ved at give det velsmagende, kraftigt og rigeligt Foder og efter den Grundsætning: „Variatio delectat“ undertiden gjøre en Forandring i deres Sammensætning, der dog mest indskrænker sig til de anførte Melarter. Bruttoindtægten af en Ko er naturligvis meget forskjellig; i Østdistrikterne angaves den i 1851 til 60—66 Rbd., og saa temmelig den samme regner man ved Smorproduktion. I Nærheden af store Steder derimod, hvor al Mælken kan sælges som saadan, stiger Indtægten ofte til 130—170 Rbd.

Om Faareavl gjælder det Samme, som er sagt om Kvægavl; ogsaa Faarene holdes fornemmelig for Kjødproduktionens Skyld. Blandt de forfuldede Faar ere de fra Sussex nedstammende Southdowns for Tiden de mest yndede og udbredte, fordi de blive meget let fede og have et meget fint Kjød og fin Knokkelbygning. Blandt de languldede, som rigtignok levere mere Kjød og Ud, men begge Dele af grovere Bestaffenhed, ere de saakaldte Leicesterfaar de mest bekendte. Især fremherskende er Faareavlen, foruden i de mere græsrigge Grevsaber, i Bjergdistrikterne, navnlig i Wales og de skotske Bjerge. Ligeledes benytter man de utallige, smaa ubeboede Der til Faaregræsning om Sommeren. Saaledes be-

sættes den lille Basalto Staffa hvert Foraar med omtrent 500 Faar, som man igjen sildig paa Efteraaret bringer tilbage til Fastlandet. Paa sædvanlig Græsgang er man allerede meget tilfreds, naar man kan holde  $1\frac{1}{2}$ —2 Faar pr. Td. Land, og man faar da for de fedede 1-aarige Dyr 16—19 Rbd., hvoraf omtrent  $\frac{1}{5}$  maa regnes paa Ulben og  $\frac{1}{5}$  paa Kjødet. (Fortsættes.)

## Indlandet.

**Christiania.** Ifølge Telegrafmeddelelser om det norde Fiske af 14de Jan. var der saavel nordfor som søndenfor Baagoen endnu ingen Udgifter til begyndende Fiske, og Almuen begyndte at reise hjem. Ved Åkerovøen derimod var Fisket fra 2den til 12te ds. ret godt, men ujevnt. Pris  $\frac{1}{2}$  à  $2\frac{1}{2}$  Spd. Sild fornummet ved Molvær Nat til den 14de ds.

— Ved Udstre har man fisket meget godt med Garn. Laas er sat paa omtrent 3000 Tønder. Udfigterne ere igjen lovende saavel herfra som fra Skudsnæs, idet megen Hval sees. Almuen er spredt og for endel hjemreist for ny Proviantforsyning. Pris i Udstre 16 à 17 Ort pr. Tønde.

Fra Laurvik meddeles under 11te d. M. Følgende: Paa østre Side af Farriselven, tæt ved Byen, hvor der nu langs Elven arbeides paa den nye Bei til Borsgrund, udrafede Nat til iforgaars et stort Stykke af den overhængende Jordbakke, og førte en hel Del Jord og Stene samt nogle Trær ud i Farriselven. Skredet antages foranlediget derved, at det i længere Tid vedvarende regnsulde og fugtige Veir i høj Grad havde opløstet Bakken, i hvilken desuden formeblst Beianlægget i den senere Tid er foretaget betydelige Udgravninger.

Forat Jorden ikke af Elven skulde skylles ud til sammes Munding og bidrage til Opgrunding af den derværende Gavn, afstængtes strax om Morgen Vandet ved den ovenfor liggende Dam, og ere nu henved et Snes Mand beskæftigede med at bortskaffe det til Elvesengen førte Material, hvilket Arbejde formentlig vil medtage 3 à 4 Dage.

Fra Tønsberg berettes ligeledes om et Jordskred, der var af en alvorligere Karakter, end det ved Laurvik stedfundne. Beretningen lyder saaledes: Den Tryghed, der blandt Beboerne af Nordbyen allerede en længere Tid har fundet Sted, rokkedes pludselig afvigte Torsdagsmorgen Kl. omtrent 6, idet et større Stykke af Gaden tilligemed Opfyldningen paa det Tilbageværende af Tomterne efter Kjøbmand Hofgaard's og Mad. Gjerdes Gaarde sank lige ind til Nulies Hus og trykkes ud mod Vandet saaledes, at Faskineringen for Paafylldningen i afvigte Høst hævedes betydelig over Vandfladen. Beboerne af nævnte Hus flyttede skyndsomt ud, ligesom der af Nabohuene ogsaa udflyttedes. Da det for denne Aarstid usædvanlig milde Veir og megen Regn sllerkligen har havt Indflydelse paa det nu Paasereede, og man, ikke uden Grund, nærer Frygt for yderligere Virkninger af Vandmængden, der fler ned langs Bæggen af Slotsfjeldet, er det

visnok rigtigst at forlade de Huse, der ligge paa Dyssiden af Gaden omkring Nedslyrtingen. Igaar foretoges for Kommunens Regning nogen Grøftgravningen i Nærheden, forat aflede dels Dvervand og dels Dpflomsvand.

Fra Arendal telegraferedes den 15de ds.: I Dag Morges omtrent Kl. 4 udbrød Ildløs i Skomagermester Amund Olsens Hus ved Batteriet, Bøg i Bøg med Sandbergs Hotel. Det nedbrændte Hus var ubeboet, nylig opført og ikke fuldstændig indredet. Kl. 6 $\frac{1}{2}$  blev man Herre over Ilden, efterat ialt 3 Huse, hvorat to asfurerede i den almindelige Brandkasse for tilfammen 900 Spd., vare nedbrændte. Marsagen til Ildens Dpflomsvand er ubekendt.

Fra Stavanger skrives den 10de Februar: Det er fremdeles misligt med Fisset, dog bør man endnu ikke tage Modet, da der jo fremdeles ere gode Udgifter. Efter et Par Dages roligere Veir, er det idag åter stormende af Sydost med Regn. Igaar aften kom en Ilden Ladning Sild til Byen, hvoraf en Del blev udsolgt i Smaat, 3 for 2 Skilling; men Tilstrømningen af Kjøbere var saa stærk, at Mange maatte vende om med uforrettet Sag, og Trængselen saa stor, at Nærværet paa en Træbro, der fra Gaden fører ud til det Søhus, hvor Udsalget fandt Sted, blev sprængt, hvorved flere faldt ud fra flere Allen høit og slog sig slem. Det er ikke at undres over, at de, der saa Sild hjem, ere lidet for at følge i Smaat, naar Folk skal bære sig saaledes ad. Til Slutning maatte der 3—4 Politibestemte til forat holde Orden, og man burde i saadanne Tilfælde ikke begynde Udsalget før Politiet kom tilstede. En stor Lykke var det, at de Nedslyrtinge kom derfra med hele Lemmer. Hvis Folk vilde forholde sig ordentlig, saa kunde Alle blive tilfredsstillende.

I Birid havde en sorgelig Ulykke nær indtruffet Natten til den 31te s. M., idet en Mand med Kone, Barn og 2de Piger, der kjørte sammen paa en Bredflæde, faldt i en aaben Waag under Gaarden Fremstad, paa Hjemturen fra et Dpbyggelsesmøde over paa den anden Side af Njosen. De slap dog Alle med Skrakken og et koldt Bad, idet de En efter En ved Mandens Mandbærvarrelse og Raskhed blev halede op paa Iskanten; men havde ikke den Mistændighed været, at Manden, som selv var i Vandet, paa en Maade havde faaet Fodfaste paa Glæden, der ved Hestens Omdreining havde søgt Binde ved den indre Iskant, vilde de sandsynligvis Alle været omkomne. Hesten gik med, da Manden, efter selv sidst at være kommen op, maatte sørge for at faa Truentimrene i Hus; og hans enkelte, men søge Ekstrig om Hjælp ikke kunde hers. Fredag den 21de Jan. kjørte ogsaa en Mand ned lige ved Kræmmerodden, men da det var tidligt paa Dagen, blev Alt reddet ved tillende Hjælp fra Ringsaker.

## Udlandet.

England. Fra London skrives under 27de Jan. Efterat det endnu bestandig i halvferdig Tilstand paa Tømsen liggende Jern = Skjæmpedampskib Great

Eastern som bekjendt for nogen Tid siden er gaaet over til et nyt Aktieselskab til en meget lavere Kjøbesum (ca. 200,000 £, medens det havde kostet det forrige Selskab 640,000 £), har endelig i de sidste Dage, efterat Aktietegningerne for hint Selskab i det Hele ere fegne op til omtrent 300,000 £, Kontraktens endelige Afslutning saavel som Betaling af Kjøbesummens første Termin fundet Sted. Man holder nævnte Sum, 300,000 £, for fuldkommen tilstrækkelig til at tilveiebringe det endnu Manglende til Udrustningen etc. og har besluttet inden 14 Dage at paabegynde de nødvendige Arbejder med al Kraft. Selskabet's Indretning skal efter Forskydende ikke være saa luxuriøs, som man fra først af havde ventet, men i Et og Alt fuldkommen stemmende med den Rang, som Selskabet vil komme til at indtage som Sædampskib og Passagereskib. At der ikke skal være nogen Mangel paa nødvendige Bequemmeligheder for Passagererne, det forstaaer sig. Samtlige Arbejder skulle ifølge Kontrakt være tilsendte bragte inden fem Maaneder, saaat man kan antage, at Skjæmpeskibets længe ventede Provesfart vil gaa for sig i Midten af Juli, paa hvilken Tid Selskabet skal gaa fra Bosphorus lige til Midten af Atlanterhavet, for paa alle Maader at blive prøvet med Seil og Dampf. Denne Provesfart vil dog kun medtage omtrent 6 Dage, og først derefter skal den bestemte Rejse til de forenede Stater (Portland) tiltrædes. Hovedkassen i Selskabet's Hjulmaskine (det erholdes som bekjendt desforuden en Skruemaskine), veier 40 Tons, Roret 13 Tons, og begge disse Gjenstande vil Søndag Aften blive bragt ombord ved Hjælp af en saakaldet Floathing Derrick, et skidt Fartoi, der bruges til at heise Lasten op.

— Dronning Victoria aabnede den 3die Februar Parlamentet med en Trontale, hvori hun ordret yttter Følgende med Hensyn til den hvide Politikk: „Jeg erholdes fra alle fremmede Magter Forsikringer om deres venfabelige Følelser. At vedligeholde og styrke disse Følelser, at holde de offentlige Traktater ukrænkelige og, saavidt min Indflydelse rækker, bidrage til at opretholde den almindelige Fred, er Maalet for mine nafladelige Bestræbelser. Med de Souveræner, der undertegnede Pariser-Freden 1856, har jeg afsluttet en Konvention om Donauslyrtingendommernes Organisation; disse rumeniske Provindsor ere nu beffæstede med at ordne deres nye Regjeringsform efter disse Bestemmelser. En af mig med Keiseren af Rusland afsluttet Handelstraktat, der skal blive Eder forelagt, er et tilfredsstillende Bevis paa den fuldkomne Genoprettelse af de venfabelige Forholde, hvilke have bestaaet til vore respektive Rigers gensidige Fordel lige til den sidste ulykkelige Afbrudelse. Jeg har den store Tilfredsstillelse at meddele Eder, at den franske Keiser har affaaft Negerhvervings-systemet paa Østhyften af Afrika, et System, der trods al Narvaagenhed opmuntrede Slavehandelen, betæffende hvilken min Regjering aldrig har ophørt at gjøre Keiseren de alvorligste, ihvorvel venfabelige Forsiklinger. Dette kloge Skridt af H. M. Majestæt lader mig haabe, at de i Paris endnu svævende Forhandlinger vilde føre til en fuldkommen Afaffæelse af dette System.“ — Betæffende Mexico, siger Trontalen: „Englenderne have trods alle Forsiklinger

faa meget at lide der, at endelig en brittisk Flaadeskommander derveds fik Ordre til at forlange og tilvinge sig Erstatning." — Frontalen omtaler den kinesiske og japaniske Traktat, og haaber paa Japans snare og fuldstændige Gredsstiftelse; den berører taknemmelig Englands indre Tilstand, bebuder et større Marinebudget og Lovforslag til en Parlementsreform og til en Reform af Faltitlovgivningen, Grundeiendoms- og Kriminal-Lovgivningen.

I Underhusets første Mode tog Lord Palmerston Ordet og udtalte det Haab, at Freden vilde blive bevaret; Østerrigs Magt forvædes rigtignok ikke, sagde han, ved dets italienske Besiddelser; imidlertid vare disse Østerrig garantere og sølgelig dets uantastelige Eiendom. Derimod kunde den regelstridige Befattelse af de romerske Legationer og Staden Rom selv ophøre; thi den tjente kun til at nære den oprørske Aand. D'Israels indrømmede, at Tingenes nuværende Tilstand var kritisk, men ansaa det ikke for umuligt at kunne bevare Freden. Lord John Russell udtalte sig i samme Aand som Lord Palmerston. I Overhusets Mode samme Dag yttrede Lord Granville det Haab, at Regjeringen ikke overilet havde bundet sig til nogen fastsat Politik. Lord Derby gav den Forsikring, at dette ikke var fæstet, og tvivlede i det Hele taget ikke paa Fredens Bevarelse.

**Frankrig.** Ved Aabningen af den lovgivende Forsamlings Mode den 8de d. M., opfordrede dens Præsident, Grev Morny, Forsamlingen til at skjænke Keiseren, som haabede paa Fredens Vedligeholdelse, den ubegrænsede Tillid, og udtalte paa sin Side Haabet om, at det vilde lykkes Diplomatiets eller et Botskiftforslag, understøttet af den offentlige Mening, der danner den flette Stormagt, at udjævne de stedfundne Vanskeligheder.

## Agronom ønskes.

En fra Landbrugsskolerne uderamineret dygtig, men fordringsfri Agronom af Vondesland, der egenhændig vil deltage i de praktiske Arbejder ved et mindre og letvindt Jord- og Skovbrug, saavel i Eierens Hærvarelse som Gravarelse — søges. Breve desangaaende, ledsaget med gode Vidnesbyrd, samt Opgivende af billigt Lon, sendes snarest muligt til P. G. Bredal, f. L. i Sandesford.

## Indbydelse til det 5te almindelige norske Landmandsmøde.

I Overensstemmelse med det stedfundne Valg af Throndhjem til Sæde for det 5te almindelige norske Landmandsmøde, giver undertegnede Administration for søndre Throndhjems Amts Landbrugsholdningselskab, hvem Direktionen for Selskabet for Norges Vel har overdraget at ernde det fornødne med Hensyn til Mødets Afholdelse, sig den Ære at indbyde vore Landmænd og enhver Aanden, der interesserer sig for vort Jordbrugs Udvikling, til dette Møde, som afholdes i Throndhjem førstkommande 1ste Juli og følgende Dage.

Med Mødet bliver forenet en Udstilling af

Landbrugsselskaber, samt af Heste, Hornkvæg, Faar og Svin. Med Dyrskuet forenes en Præmieuddeling.

For Dyrskuet og Præmieudelingen gjælde følgende Regler:

- 1) De, som ville sende Dyr til Udstillingen, bør derom gjøre Anmeldelse til Administrationen i Throndhjem 3 Uger før Udstillingen skal finde Sted, for at fornøden Plads kan blive paa Udstillingsdagen forbeholdt tilligemed det fornødne Foder.
- 2) Til Udstillingen modtages alene Dyr, der ere avlede her i Landet og stikke til Avl. De maa være i almindeligt godt Huld og funde, hvorved dog ikke tages Hensyn til mindre, tilfældige Skader.
- 3) De udstillede Heste maa være i Alderen mellem 4 og 10 Aar; Tyrene mellem 2 og 6 Aar; Kjøer mellem 2 og 10 Aar; Faar mellem 1 og 5 Aar, og Svin ikke under 9 Maanedger.
- 4) Med de Dyr, som sendes til Udstillingen, maa følge en Forklaring fra Eiereren, der indeholder Angivelse af Dyrets Navn, Beretning om Dyrets Alder, om hvor det er avlet, om dets Herkomst, forsaavidt saadant kan være Eiereren bekendt, Angivelse af naar Kjøerne sidst have kalvet, hvormegent Mælk de have givet, hvormegent Ud der er faaet af Faarene. Forsaavidt Eiereren vil sælge de udstillede Dyr, bør tillige Prisen opgives.
- 5) Paa Udstillingsdagen maa Eiereren sørge for, at hans Dyr kunne have fornøden Bevogtning og for at der følger de fornødne Hjelpekemidler til at binde dem.
- 6) Dyr, for hvilke skal kunne meddeles Præmie, bør ikke alene være de bedste blandt de fremstillede Dyr, men ogsaa i og for sig være dygtige til Præmie.
- 7) Præmierne vilde blive:

For Heste:

1	til Værdi	25	Spd.
2	hver til Værdi	5	—
3	Do.	4	—
4	Do.	3	—

For Hornkvæg:

1	til Værdi	25	Spd.
1	Do.	20	—
2	hver til Værdi	5	—
4	Do.	4	—
6	Do.	3	—
8	Do.	2	—

For Faar:

1	til Værdi	10	—
1	Do.	4	—
2	hver til Værdi	3	—
4	Do.	2	—

For Svin:

1	til Værdi	10	—
4	hver til Værdi	2	—

Tilfammen 45 Præmier til Værdi 210 Spd.

- 8) Forsaavidt det skulde vise sig, at der ikke udstilles saamange Dyr, som fortjene Præmie, at alle Præmier kunne uddeles; saa vil for

det Tilfælde, at enkelte Dyr særdeles udmærkede sig, Tillægspræmier blive tilstaaet for disse. De bedste Præmier blive ogsaa kun at uddøle til Dyr, som ikke blot i Sammenligning med de øvrige udstillede, men ogsaa i sig selv maa ansees for at være udmærkede.

De, som agte at fremsende Landbrugsredskaber til Udstillingen, maa behage at indsende dem til Administrationen i Thronhjems inden den 1ste Juli, ledsaget af en Dygave paa Fabrikantens Navn og Redskabets Pris, i Tilfælde af, at det ønskes solgt.

Dagen for Redskabsudstillingen og Dyrskuet skal senere blive bekendtgjort, ligesom ogsaa Dygave over de Spørgsmaal, som ved Mødet ville blive underkastede Diskussion.

Administrationen for søndre Thronhjems Amts Landhusholdningsselskab; Thronhjem, den 5te Februar 1859.

C. Motzfeldt.

Johannes Midelfart.

**Kunsten**  
**At temme vilde Hester**  
af den berømte Hestetemmer J. S. Marey.  
Oversat af Schrøder paa Voll. Faas hos W. C. Fabritius i Christiania. Pris 12  $\text{f}$ .

### Christiania Benmolles Fabrikata:

**Svovlsyrede Ben** (sur fosforsur Kalk) a 4 Skill. pr. Pund. med fri Emballage. Heraf anvendes 80 Pund til 1 Maal Jord, (2500  $\square$ -Alen) for 2 Aar.

Efter indkomne Beretninger fra Kjøbere af Fabrikatet, har 80 Pund til 1 Maal Jord for Vaarsæd givet et „tilfredsstillende“ Udbytte — anvendt som Dvergjødning paa nyt Græsland uden forudgaaet Gjødning, endog paa simpel Jord, givet en „ualmindelig“ Mængde Hø — anvendt til Turnips og Gulerødder givet en „meget god“ Høst — anvendt til Potetes har det givet et „brillant“ Udbytte — og anvendt som Dvergjødning paa en ikke gjødslet Rugager gav det „udmærket“ Udbytte af Rug og samme Høst et fuldstændigt Slæt Klover.

**Pulveriserede Ben** a 3 Skill. pr. Pund. Heraf er 150 Pund med Fordel været anvendt til 1 Maal Jord og skal virke i 4 Aar.

**Finknuste Ben** a 2 Skill. pr. Pund. Heraf anvendes 400 Pund paa 1 Maal Jord og virker i 6 Aar.

Efter indkommen Beretning fra en Kjøber, der anvendte kun 300 Pund til 1 Maal, avledes Byg, der veiede sams med Letforret 182 Pund pr. Tønde, og gav omtrent 18 Told.

**Grovknuste Ben** a  $1\frac{1}{2}$  Skill. pr. Pund. Heraf anvendes 600 Pund pr. Maal og skal virke fordelagtigt i 6 Aar og maaffe længere.

**Dampede, knuste Ben** a 2 Skill. pr. Pund kan ogsaa leveres, men da disse maa ansees for simple og mindre fordelagtige end vaa Knuste Ben, leveres de kun efter forudgaaet Bestilling.

Dvenslaaende Fabrikata har jeg nu oparbejdet, og bedes udenbys Ordre adresserede til

Hans Malling,  
Drammensveien No 22.

### For Jorddyrkere.

**Rgte peruanisk Guano** i Sække paa omkring 160 Pd. til 3 Spd. 15  $\text{f}$  for 100 Pd.

**Sur fosforsur Kalk** } fra Hr. S. Mallings Ben-  
**Pulveriserede Ben** } mølle til Fabrikpriser: 4,  
**Finknuste do.** } 3, 2 og  $1\frac{1}{2}$   $\text{f}$  pr. Pd.  
**Grovknuste do.** }

**Chilifalpetet** (salpetersurt Natron) til 4 Spd. 84  $\text{f}$  for 100 Pd.

**Svovlsyre,**

**Nyt Græsfrø:** Klover, rødt, schlesisk, Do. hvidt, schlesisk samt Timotei sælges af Underlegnede. Alfike-Klover og Bitter ventes til Foraaret. Bestillinger, ledsaget af det omirentlige tilsvarende Beløb, udføres snarest mulig. Brugsanvisninger for Guano, Dvergjødning og Chilifalpetet udleveres frit.

Christiania den 12te Januar 1859.

Joh. P. Olsen,  
Skjpergaden No. 4.

### Christiania Kornpriser.

#### Indenlandst

Hvede,  $3\frac{3}{8}$  a  $5\frac{1}{2}$  Spd. intet solgt.  
Rug, 16  $\text{f}$  a 17  $\text{f}$ .  
Byg, 11  $\text{f}$  a 14  $\text{f}$ .  
Havre 8  $\text{f}$ .

#### Udenlandst

Rug østersøist 4 Spd. a 4 Spd. 1  $\text{f}$ .  
Rug dansk 17  $\text{f}$  12  $\text{f}$  a 18  $\text{f}$  6  $\text{f}$ .  
Byg 2radigt 15 a 16  $\text{f}$ .  
Erter 4 a 5 Spd.  
Hvede 5 Spd. 1  $\text{f}$  12  $\text{f}$  a  $5\frac{1}{2}$  Spd.

### Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjobmd. 6 Spd. pr. Td.  
Sild, stor Mid.  $5\frac{1}{2}$  Spd. pr. Td.  
Sild, smaa do. 5 Spd.  
Sild, stor Christ.  $4\frac{1}{2}$  a 4  $\frac{1}{2}$  Spd. pr. Td.  
Sild, smaa do. 3 Spd. pr. Td.  
Storset 1 Spd. pr. Bog.  
Middelsei 4  $\text{f}$  pr. Bog.  
Smaaset 3  $\text{f}$  12  $\text{f}$  pr. Bog.  
Røbstjær 6  $\text{f}$  12  $\text{f}$ .

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.